

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ
p.galiatsatos@realnews.gr

Με το βιβλίο «Δίνες και ευθύνες», η Λούκα Κατσέλη, κορυφαία υπουργός στην κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου και ένας άνθρωπος που η τρόικα αγαπούσε να μισεί, καταθέτει τη δική της αποτίμηση για τα ταραγμένα χρόνια του μνημονίου. Ωστόσο, η κυρία Κατσέλη δεν περιορίζεται σε μια ακόμα βιωματική αφήγηση των γεγονότων. Το βιβλίο της διαπερνά από την αρχή έως το τέλος, σαν λεπτή κόκκινη γραμμή, ένα επιχείρημα, ότι η γενεσιουργός αιτία της ελληνικής κρίσης ήταν η παραγωγική αποσάθρωση της χώρας και ότι αυτή έπρεπε να αντιμετωπιστεί από τα προγράμματα και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και στο μέλλον για να μη βρεθεί η χώρα ξανά στην ίδια θέση.

Η παραγωγική αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας είναι αυτό που ενδιαφέρει την κυρία Κατσέλη, η οποία προχωρά σε εκτενείς αναφορές στο θέμα και στα συμπεράσματα του βιβλίου. «Το παραγωγικό χάσμα δεν έχει γεφυρωθεί σήμερα, παρά τις μεταρρυθμίσεις και τα διαρθρωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί την τελευταία δεκαετία και την πρόοδο που έχει συντελεστεί σε αρκετούς τομείς», αναφέρει η πρώην υπουργός, η οποία τονίζει: «Η παραγωγική αναδιάρθρωση δεν επιτυγχάνεται με νομοθετήματα (...) ώστε να γίνουν διορθωτικές κινήσεις στην πορεία». Η παραγωγική αναδιάρθρωση δεν επιτυγχάνεται με νομοθετήματα, οριζόντια μέτρα και υπουργικές αποφάσεις, από πάνω προς τα κάτω. Προϋποθέτει την υλοποίηση ενός μακρόπνοου Εθνικού Προγράμματος Βιώσιμης Ανάπτυξης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, που θα έχει διαμορφωθεί συλλογικά από τα κάτω προς τα πάνω και θα έχει γίνει κτήμα όλων των Ελλήνων».

Το πόσο το πιστεύει αυτό η κυρία Κατσέλη το δείχνει το γεγονός ότι, ενώ είχε ήδη διαγραφεί από το ΠΑΣΟΚ επειδή καταψήφισε το δεύτερο μνημόνιο το 2012 και ενώ είχε στηρίξει με την Κοινωνική Συμφωνία στις εκλογές του Ιουνίου τον ΣΥΡΙΖΑ, έστειλε στον τότε πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά ένα εμπιστευτικό σημείωμα, στο οποίο του πρότεινε «την υποβολή ενός Εθνικού Σχεδίου Ανασυγκρότησης για την επανεκκίνηση της οικονομίας και των επενδύσεων».

Το κεφάλαιο Τσίπρας

Η προσέγγιση με τον ΣΥΡΙΖΑ έγινε μετά τις εκλογές του Μαΐου του 2012, ωστόσο, όπως αναφέρει στο βιβλίο της η κυρία Κατσέλη, «η άτυπη συμφωνία (σ.σ.: με τον Αλέξη Τσίπρα) δεν κατέληξε σε ένα επεξεργασμένο Σχέδιο Εθνικής Ανασυγκρότησης, ούτε μπόρεσε να μετασχηματιστεί στη συγκρότηση ενός συνεκτικού προοδευτικού πόλου». Αυτό, όπως υποστηρίζει, επιχειρείται μόλις τώρα, με τη συγκρότηση της «Κοινωνικής Συμμαχίας» από το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Έχει, πάντως, ενδιαφέρον η άποψή της για τον Αλ. Τσίπρα, την οποία καταθέτει με αφορμή τα γεγονότα του 2015: «Μη διαθέτοντας κοινοβουλευτική πλειοψηφία, ο Αλέξης Τσίπρας επέλεξε να προχωρήσει σε σχηματισμό κυβέρνησης συνεργασίας με τους Ανεξάρτητους Έλληνες, υπό τον Πά-

νο Καμμένο. Η κατά πολλούς παράδοξη και ρηξέλευθη επιλογή συνεργασίας με ένα κόμμα που κινούνταν στη δεξιά πτέρυγα της συντηρητικής παράταξης ήταν αποκαλυπτική του τρόπου σκέψης και διακυβέρνησης του Αλέξη Τσίπρα καθ' όλη τη διάρκεια της κυβερνητικής του θητείας. Κάθε φορά που τα όρια στένευαν και οι εναλλακτικές επιλογές ενείχαν σημαντικό κίνδυνο, ο Αλέξης Τσίπρας, δεινός πολιτικός τακτικιστής, επέλεγε να κινηθεί στα όρια του "πολιτικά εφικτού" και όχι του "πολιτικά ή ιδεολογικά ορθού"».

Σε ό,τι αφορά το δημοψήφισμα, η κυρία Κατσέλη θεωρεί ότι η «απόφαση του Αλέξη Τσίπρα να προχωρήσει σε διεξαγωγή δημοψηφίσμα-

τος ήταν μια ιδιοφυής τακτική κίνηση, ώστε να αποφορτίσει την πολιτική ένταση, να αναζητήσει διέξοδο στο πολιτικό αδιέξοδο και να δώσει πολιτικά χαρακτηριστικά στην αντιπαράθεση».

Η κυρία Κατσέλη δεν έβλεπε πιθανότητες επιτυχίας στην πολιτική διαπραγμάτευση με τους εταίρους την οποία επεδίωκε η κυβέρνηση Τσίπρα. Γι' αυτό αντιπρότεινε την υποβολή μιας αξιόπιστης ελληνικής πρότασης: «Προσπάθησα να πείσω τον πρωθυπουργό -και τον Γιάννη Βαρουφάκη- προς αυτή την κατεύθυνση κατά τη συνάντηση που είχα στο γραφείο του στο Μέγαρο Μαξίμου στις 17 Μαρτίου 2015, λίγες ημέρες πριν από τη συνάντηση της Συνόδου Κορυφής στις Βρυξέλλες και την πρώτη συνάντησή του με τη Μέρκελ στις 24 Μαρτίου. Του πρότεινα να χρησιμοποιήσει προς αυτή την κατεύθυνση τις υπηρεσίες της Lazard Frères, που είχε παραμείνει στο υπουργείο Οικονομικών ως σύμβουλος από την εποχή του PSI. Από τη συζήτηση κατάλαβα ότι ο πρωθυπουργός είχε πειστεί από τον υπουργό του ότι το θέμα μπορούσε να επιλυθεί μόνο σε πολιτικό επίπεδο. Εφυγα με την εντύπωση ότι είχε υπερτιμήσει τη διαπραγματευτική ισχύ της Ελλάδας, αλλά και τα όρια του πολιτικά εφικτού».

Για Novartis

Στο βιβλίο της η Λ. Κατσέλη δεν αποφεύγει να αναφερθεί στην επικαιρότητα και στο σκάνδαλο Novartis, παρατηρώντας ότι αυτό «θα είχε αποτραπεί, τουλάχιστον ως προς το σκέλος της τιμολόγησης των φαρμάκων και της διαδικασίας εισαγωγής νέων φαρμάκων στην ελληνική αγορά, αν η αρμοδιότητα της τιμολόγησης φαρμάκων δεν είχε μεταφερθεί από το υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΥΠΟΙΑΝ) στο υπουργείο Υγείας ή αν η διαδικασία τιμολόγησης που είχε δρομολογηθεί είχε συνεχιστεί μετά τη μεταφορά της αρμοδιότητας». Σημειώνει, δε, ότι αργότερα ενημέρωσε τους δύο υπουργούς Υγείας, Ανδρέα Λοβέρδο και Αδωνι Γεωργιάδη, για το ότι το Παρατηρητήριο Τιμών Φαρμάκων ως βάση δεδομένων και μεθοδολογία τιμολόγησης δεν είχε περιέλθει επισήμως στα χέρια του ελληνικού Δημοσίου και ότι το Προεδρικό Διάταγμα δεν είχε προωθηθεί προς υπογραφή, προτρέποντάς τους να το παραλάβουν και να το χρησιμοποιήσουν. «Οι εισηγήσεις αυτές, δυστυχώς, δεν εισακούστηκαν», λέει.

Η διαγραφή

Ενδιαφέρον έχει το κεφάλαιο στο οποίο περιγράφει το παρασκήνιο της διαγραφής της για πρώτη φορά από την Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ, όταν με ομιλία της στη Βουλή γνωστοποίησε ότι δεν θα ψήφισε το άρθρο 37 για τα εργασιακά. «Μετά την ομιλία μου, ο πρωθυπουργός με φώναξε στο γραφείο του. Προσπάθησε, για πάνω από μία ώρα, να με πείσει να μεταβάλω τη θέση μου και να ψηφίσω το επίμαχο άρθρο, προτείνοντας μάλιστα κάποιες σχετικά επουσιώδεις αλλαγές στη διατύπωση. Του εξήγησα ακόμη μία φορά τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούσα να το ψηφίσω και γιατί, κατά τη γνώμη μου θα έπρεπε να ζητήσει κι από άλλους βουλευτές να πιέσουν για αναβολή της ρύθμισης. Κάλεσε στο γραφείο του τον Βαγγέλη Βενιζέλο. Μόλις ο τελευταίος άκουσε την πρότασή μου, εξεμάνη... Χτυπώντας το χέρι στο τραπέζι είπε ότι, αν συμβεί κάτι τέτοιο, τότε θα ζητήσει εκλογές την επόμενη κιόλας ημέρα. Εμείνα κατάπληκτη από τη δύναμη του εκβιασμού και την αδυναμία του πρωθυπουργού να αντιπαρθεθεί με τον υπουργό του. Μετά την αποχώρηση του Βενιζέλου, ο πρωθυπουργός, ειλικρινά πιστεύω στενοχωρημένος, με ρώτησε αν προτιμούσα να παραιτηθώ ή να διαγραφώ... Του απάντησα αμέσως "το δεύτερο"... Προτού φύγω από το γραφείο του, τον φίλησα στο μάγουλο και θυμάμαι ότι ψιθύρισα... "μη στενοχωριέσαι!"».

Οι δίνες και οι ευθύνες της κρίσης

Η Λούκα Κατσέλη, κορυφαία υπουργός στην κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου, καταθέτει -μέσω του νέου βιβλίου της- τη δική της αποτίμηση για τα ταραγμένα χρόνια του μνημονίου

